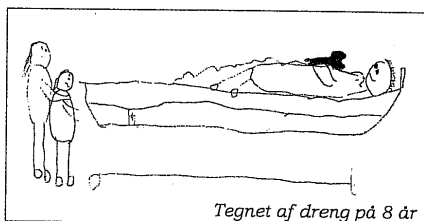

HOSPICE
DJURSLAND

Når barnet skal se den døde

Tegnet af dreng på 8 år

Vejledning til voksne

Hospice Djursland
oktober 2018

Ritualer omkring døden

Selvom det kan være svært at forestille sig, at et barn kan holde ud at se den døde, så er det faktisk, hvad mange børn selv ønsker.

For som voksne, har børn også brug for at få sagt farvel, for ritualer og for at opleve sig som en del af fællesskabet i familien.

Barnet kan og skal ikke tvinges til at se den døde eller deltage i en eventuel udsyngning. Du kan forsøge at motivere barnet ved at forklare, hvorfor det er godt at være med.

Ritualer omkring døden har forskellige funktioner. De kan være med til at:

- Hjælpe barnet til at gøre døden virkelig.
- Forhindre mere skræmmende fantasier
- Give barnet mulighed for at tage konkret afsked med den døde
- Hjælpe barnet med tankemæssigt at "få styr på" dødsfaldet
- Give barnet mulighed for at give følelsesmæssigt udtryk for sit tab
- Give barnet og de voksne en oplevelse af at være sammen og have fælles minder, som kan blive udgangspunkt for senere samtaler.

Før barnet skal se den døde

Hvis barnet skal se den døde, er det vigtigt at forberede barnet. Gå evt. ind på stuen alene først, så du kan komme tilbage og tale med barnet om, hvad det vil møde.

Forberedelsen skal tage udgangspunkt i barnets alder, hvor tommelfingerreglen er: desto yngre børn, desto enklere og mere konkrete budskaber.

Det kan være godt at tale med barnet om:

- Lokalet: Hvordan ser lokalt ud (blomster, stearinlys, musik m.m.)
- Kisten/sengen: Hvordan ser kisten/sengen ud
- Den døde: Hvordan den døde ser ud, de lukkede øjne, den anderledes hudfarve, hvilket tøj den døde har på
- Temperaturen: At den dodes hud føles kold, hvis man mærker på den
- De andre, som evt. er tilstede: Hvordan nogen kan reagere ved at græde, være stille, blive urolige. Alt sammen fordi man er ked af det
- Om reaktioner: Der er ingen måder at reagere på, som er mere rigtige end andre. Det er både helt normalt at græde men også helt normalt IKKE at græde
- Ingen forventninger: nogle børn vil gerne røre ved, tage om eller kysse, den døde; andre vil ikke. Man behøver ikke gøre som andre, men som man selv har lyst til
- Hvad der skal ske: Fortæl om, hvad der skal foregå, mens man er på stuen, og hvordan en evt. udsyngning kommer til at foregå.

Vær opmærksom på at større børn eventuelt kan have lyst til at være alene med den døde et stykke tid.

En del børn vil gerne lægge noget fra dem selv til den døde i sengen eller kisten. Det kan være en tegning, et fotografi eller et stykke legetøj. Større børn kan måske have lyst til at skrive et brev med noget, de gerne vil sige til den døde, som de kan lægge i kisten.

Følgeskab

Det er bedst, hvis barnet går ind til den døde med en voksen, som de har tillid til, og som kan koncentrere sig om barnet. Hvis du selv er meget følelsesmæssigt berørt, kan det være en anden voksen, der kan følges med barnet og forklare, hvad der sker, trøste dem eller følge dem ud, hvis der er brug for en pause.

Skrevet af psykolog Kirsten Kibæk december 2016 med udgangspunkt i Kræftens Bekæmpelses hjemmeside <https://www.cancer.dk/hjaelp-viden/boern-og-unge/hvis-boern-og-unge-mister/boerns-behov-ved-doedsfald/lad-boernene-se-den-doede/>